

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญของทุกประเทศ และเป็นที่น่าตกใจที่ว่า ยาเสพติดส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความสงบเรียบร้อย รัฐบาลทุกประเทศจึงได้ให้ความสนใจ ปัญหายาเสพติดในปัจจุบันมีแนวโน้มขยายตัวรุนแรงยิ่งขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้ดำเนินการปราบปรามจับกุมอย่างต่อเนื่อง หากแต่ปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดปัญหา นับจากผู้เสพ ผู้จำหน่าย รวมถึงผู้ผลิตยังคงเกี่ยวพันกันในด้านผลประโยชน์ ทำให้การปราบปรามจับกุมเป็นไปด้วยความยากลำบาก มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าไปในทุกประเทศ และทุกกลุ่มของประชากร **ภูมิศาสตร์คาม**

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ประสบกับปัญหายาเสพติดในลักษณะที่ครบวงจร กล่าวคือ เป็นทั้งประเทศผู้ผลิต เป็นประเทศที่มียาเสพติดส่งผ่านไปประเทศอื่น และเป็นประเทศที่มีผู้เสพและผู้ค้า ดังนั้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศจึงเป็นเรื่องที่ยุ่งยาก และมีความสลับซับซ้อนอย่างยิ่ง จนปัจจุบันนับเป็นปัญหาหนึ่งซึ่งรัฐบาลถือว่า มีความสำคัญเร่งด่วนที่สุด จะต้องแก้ไขให้ลุล่วงอย่างจริงจัง เพราะนอกจากผลเสียหายอย่างมหาดศาลที่เป็นปัญหามานำมาสู่ประเทศทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมแล้ว ยาเสพติดยังเป็นตัวการสำคัญในการบ่อนทำลายความมั่นคงของประเทศ โดยทำลายทรัพยากรบุคคลในวัยประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประเทศ เป็นสาเหตุสำคัญของปัญหาอาชญากรรมซึ่งมีผลต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทั่วไป (กรมตำรวจ. 2535 : 24)

สถิติการจับกุมคดียาเสพติดของทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2543 ปรากฏว่ามีผลการจับกุมคดียาเสพติดเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปี พ.ศ. 2541 จับกุมได้ 214,295 ราย ปี พ.ศ. 2542 จับกุมได้ 237,283 ราย และปี พ.ศ. 2543 จับกุมได้ 256,925 ราย ส่วนของกลางคดียาเสพติด โดยเฉพาะยาบ้า นั้น มีการจับกุมเพิ่มมากขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2541 จับกุมได้ประมาณ

30 ล้านเม็ด ปี พ.ศ. 2542 จับกุมได้ประมาณ 42 ล้านเม็ด และในปี พ.ศ. 2543 จับกุมได้ประมาณ 72 ล้านเม็ด สำหรับปี พ.ศ. 2544 ตั้งแต่เดือนมกราคม 2544 ถึงเดือนสิงหาคม 2544 จับกุมคดียาเสพติดได้ 181,318 ราย ยึดของกลางเป็นยาบ้าได้ประมาณ 63 ล้านเม็ด

ตารางที่ 1 สถิติคดีการจับกุมคดียาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ปี พ.ศ. 2541 - 2544

ประเภทยาเสพติด	จับกุมได้(ราย)			
	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544
เฮโรอีน	14,658	8,721	5,949	3,365
มอร์ฟีน	21	51	27	12
ฝิ่น	3,629	2,680	2,204	1,520
น้ำยาเคมี	3	20	5	4
กัญชาแห้ง	27,437	29,450	26,771	17,822
กัญชาสด	885	910	930	753
พืชกระท่อม	2,042	2,849	3,216	2,453
แอมเฟตามีน	140,712	168,941	198,912	144,768
เอ็กซ์ตาซี	147	214	422	437
โคเคน	9	80	71	92
อื่นๆ	325	336	521	352
รวม	214,925	237,283	256,925	181,318

ตารางที่ 2 สถิติการจับกุมคดียาเสพติดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติแยกตามปริมาณ
ของกลางปี พ.ศ.2541- 2544

ประเภทยาเสพติด	ของกลาง (กก.)			
	ปี 2541	ปี 2542	ปี 2543	ปี 2544
เฮโรอีน	509.23	338.79	354.99	333.96
มอร์ฟีน	0.00	0.02	0.00	0.08
ฝิ่น	5,802.86	498.62	319.10	211.15
น้ำยาเคมี	100.04	15.10	2,134.00	31.36
กัญชาแห้ง	48,608.18	15,465.73	7,963.42	5,212.45
กัญชาสด	34,660.46	49,613.66	56,285.55	28,409.68
พืชกระท่อม	2,427.05	1,063.75	635.78	1,352.12
แอมเฟตามีน	3,002.44	4,262.38	7,239.85	6,353.70
(เม็ด)	(30,024,400)	(42,623,800)	(72,398,500)	(63,537,000)
สารระเหย	908.18	633.65	498.91	313.57
เอ็กซ์ตาซี	0.82	8.02	5.20	3.73
โคเคน	0.20	10.99	4.26	4.62
อื่นๆ	1,103.95	6,143.40	3,287.22	42.92
รวม	97,123.41	78,054.11	78,719.28	42,268.30

หมายเหตุ ปี 2544 (ข้อมูลเดือน มกราคม 2544 – สิงหาคม 2544)

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. 2544 : [http : /www.nsb.police.go.th/nsb/stt41.htm](http://www.nsb.police.go.th/nsb/stt41.htm))

หากมองย้อนหลังไปประมาณ 20 ปี จากปี พ.ศ. 2519 – 2538 พบว่า การแพร่ระบาดของยาเสพติดรุนแรงขึ้น ทั้งในแง่ตัวยา กลุ่มบุคคลและพื้นที่การแพร่ระบาด ตัวอย่างเช่น พื้นที่การแพร่ระบาดจากเดิมเราจะพบการเสพยาเสพติดเข้าไปในชุมชนเมืองเท่านั้น แต่ปัจจุบัน พบว่ามีการแพร่ระบาดของยาเสพติดเข้าไปในชุมชนชนบทถึงร้อยละ 40 ของชุมชนทั่วประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2539 : 2) ประเทศไทยเป็นทั้งแหล่งผลิตและทางผ่านของยาเสพติด ยาเสพติดที่สำคัญที่พบคือ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชาและยาบ้า แม้ว่าในปัจจุบันการผลิตฝิ่น เฮโรอีนและกัญชา จะลดลงไปแล้ว แต่ยาเสพติดดังกล่าวก็ถูกผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน และใช้ประเทศไทยเป็นทางผ่าน

ยาเสพติดจำนวนหนึ่งจึงตกค้างในประเทศ และขณะนี้ประเทศไทยกำลังเผชิญปัญหา ยาเสพติดประเภทยาบ้า ซึ่งได้พบปริมาณการผลิตเพิ่มมากขึ้นในทั่วประเทศ ทุกจังหวัด ทุกอำเภอ ทุกชุมชนเมืองและใน 20,000 กว่าชุมชนของชุมชนทั่วประเทศ จนอาจกล่าวได้ว่าสามารถหายาเสพติดได้เกือบทุกชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด. 2539 : 3)

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือนับเป็นอีกภูมิภาคหนึ่ง ที่มีปัญหาการระบาดของ ยาเสพติด ยาเสพติดให้โทษที่พบมีการแพร่ระบาดอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือคือ สารระเหย กัญชา ยาบ้า ฝิ่น เฮโรอีน ยาเสพติดชนิดที่พบว่ามี การแพร่ระบาดมาก 3 อันดับแรก คือ สารระเหย กัญชาและยาบ้า โดยเฮโรอีนพบแพร่ระบาดเล็กน้อยตามเมือง ใหญ่ ๆ ต่อมาในระยะหลังถึงปัจจุบัน ชนิดของยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดยังคงเป็นชนิด เดิม แต่ยาบ้ามีอัตราการแพร่ระบาดที่รุนแรงและรวดเร็วจนเป็นยาเสพติดชนิดที่มีการแพร่ ระบาดมากที่สุดในภาคอีสาน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 2540 : 1)

ความรุนแรงของปัญหาเกี่ยวกับยาบ้าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น จากสถิติของ ผู้ป่วยที่มาเข้ารับการรักษา ณ ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัด ขอนแก่น เมื่อปีงบประมาณ 2540 พบว่ามีจำนวน 1,036 ราย เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2539 ถึงร้อยละ 58 (สุชาติ ตริทิพย์วิศิษฏ์. 2541 : 1)

จากการสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ให้โทษ พ.ศ. 2537 พบว่า ปัญหา ยาเสพติดในหมู่บ้านหรือชุมชนในภูมิภาคนี้ ถือว่าเป็นภาค ที่มีสัดส่วนของหมู่บ้านหรือชุมชนที่มีปัญหา ยาเสพติดมากเป็นอันดับสองของประเทศ แต่ถ้า นับจำนวนหมู่บ้าน ถือว่าหมู่บ้านในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหา ยาเสพติดมากที่สุดใน ประเทศ โดยมีจำนวน 9,482 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 41.66 (สำนักงานคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540 : 10)

รัฐบาลได้ตระหนักดีถึงความรุนแรงของปัญหา ยาเสพติดที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ ในขณะนี้ จึงได้มีนโยบายในด้านการปราบปรามยาเสพติด โดยมุ่งเร่งรัดการป้องกันและ แก้ไขปัญหา ยาเสพติดให้ได้ผลโดยเร็วที่สุด โดยใช้อำนาจที่มีอยู่ตามกฎหมายอย่างเต็มที่ ในการปราบปรามการผลิต การค้าและการบริโภค ยาเสพติด ปรับปรุงกฎหมายและการ บังคับใช้กฎหมายให้บังเกิดผลอย่างแท้จริง รวมทั้งการร่วมมือกับสหประชาชาติและประเทศ เพื่อนบ้านในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้ได้ผลอย่างจริงจัง

รัฐบาลได้มีนโยบายการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดระดับจังหวัด โดยผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยา ตลอดจนทั้งการอำนวยความสะดวก ส่งเสริม ประสานความร่วมมือ ผนึกกำลังจากทุกส่วนของสังคม ใช้ชุมชนและสถาบันการศึกษาเป็นฐานการสร้างกระแสต่อต้านและกดดันการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2541 : คำสั่ง)

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นหน่วยงานภาครัฐ มีอำนาจหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การบริหารงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยใช้แผนเป็นเครื่องมือเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังมาตั้งแต่ปี 2530 ได้จัดทำแผนกรมตำรวจแม่บท ระยะ 5 ปี ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2530-2534) มีลักษณะเป็นแผนชี้้นำในการระดมและจัดสรรทรัพยากรทางการบริหาร ได้แก่ กำลังพล งบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ และระบบงานของกรมตำรวจ โดยกำหนดไว้ในแผนสาขาตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ ได้แก่ สาขาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ส่วนแผนกรมตำรวจแม่บทฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2540-2544) ได้กำหนดแผนด้านการป้องกันและปราบปรามโดยเฉพาะและดำเนินการตามนโยบายของรัฐ คือ ด้านการป้องกันด้านการปราบปราม ด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และด้านการควบคุมพืชเสพติด (กรมตำรวจ. 2540 : 15)

ด้านการป้องกัน มีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชน เด็กและเยาวชนมีความรู้และตระหนักในพิษภัยของยาเสพติด ตลอดจนมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เพื่อให้เกิดการรวมตัวเป็นกลุ่มและร่วมมือกันของประชาชนในชุมชน เพื่อวางแผนและกำหนดมาตรการในการแก้ไขและดูแลปัญหาเสพติดของชุมชน เพื่อเพิ่มความรู้ด้านการป้องกันยาเสพติดให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อให้สามารถเผยแพร่ความรู้ดังกล่าวไปสู่ชุมชนต่อไปได้

ด้านการปราบปราม มีเป้าหมายเพื่อสกัดกั้นการลักลอบนำยาเสพติดและเคมีภัณฑ์ที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด เพื่อสกัดกั้นการลักลอบนำยาเสพติดออกนอกประเทศ และการลำเลียงภายในประเทศและเพื่อปราบปรามนายทุนผู้ให้การสนับสนุน ผู้ค้าส่งและผู้จำหน่ายยาเสพติดทุกประเภท

ด้านการบำบัดรักษา มีเป้าหมายเพื่อให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดและสารเสพติด ณ โรงพยาบาลตำรวจ รวมทั้งประสานและร่วมมือในการแก้ไขปัญหายาเสพติดของเยาวชนในสถานที่ต่าง ๆ โดยส่งเข้าบำบัดรักษาที่คลินิกยาเสพติด หรือแก้ไขพัฒนาบุคลิกภาพผู้ติดยาเสพติดที่ศูนย์พัฒนาบุคลิกภาพผู้ติดยาเสพติด (กรมตำรวจ. 2540 : 132 – 136)

ตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร เป็นหน่วยงานหลักในระดับจังหวัด การดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ได้ดำเนินการตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติโดยยึดกรอบงาน 3 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด และประสานการปฏิบัติกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายและมีผลการจับกุมอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่อาจยับยั้ง หรือสกัดกั้นการระบาดของยาเสพติดได้ แต่กลับเพิ่มทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อย ๆ

ผลการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ระยะเวลาปี 2541-2543 ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 3 ผลการจับกุมคดียาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร แยกตามข้อกล่าวหา ปี พ.ศ. 2541- 2543

ข้อกล่าวหา	พ.ศ.2541		พ.ศ.2542		พ.ศ.2543	
	จับกุมได้ (ราย)	ผู้ต้องหา	จับกุมได้ (ราย)	ผู้ต้องหา	จับกุมได้ (ราย)	ผู้ต้องหา
ผลิต	1	1	17	17	11	10
จำหน่าย	198	229	272	296	246	275
ครอบครอง	289	323	337	397	350	385
เสพ	980	989	548	544	352	510
รวม	1,468	1,542	1,174	1,254	1,139	1,180

ตารางที่ 4 ผลการจับกุมคดียาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร แยกตามประเภท
ของยาเสพติด ปี พ.ศ.2541 – พ.ศ. 2542

ประเภทยาเสพติด	พ.ศ.2541			พ.ศ.2542		
	จับกุม (ราย)	ผู้ต้องหา	ของกลาง	จับกุม (ราย)	ผู้ต้องหา	ของกลาง
เฮโรอีน	1	1	2 หลอด	1	1	2 หลอด
แอมเฟตามีน	895	640	416,948 เม็ด	668	717	19,529 เม็ด πίสสาวะ 153 ขวด
กัญชาแห้ง	136	161	6,829.8 กรัม	158	187	10,915กรัม กัญชาสด 4,525กรัม 22 ต้น
สารระเหย	436	440	กาว 403 กระป๋อง 27 ถุง	347	349	332 กระป๋อง 14 ถุง

ตารางที่ 5 ผลการจับกุมคดียาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร แยกตามประเภท
ของยาเสพติด ปี พ.ศ.2543

ประเภทยาเสพติด	พ.ศ. 2543		
	จับกุม (ราย)	ผู้ต้องหา	ของกลาง
แอมเฟตามีน	638	655	4,468 เม็ด, น้ापίสสาวะ 110 ขวด
กัญชาแห้ง	120	144	1,362.52 กรัม, กัญชาสด 861 กรัม, 57 ต้น
สารระเหย	377	377	กาว 389 กระป๋อง, 29 ถุง
พืชกระท่อม	4	4	14 ใบ, 3 ต้น

จากสถิติการจับกุมยาเสพติดดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ระยะเวลาดังกล่าว การกระทำ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดในแต่ละปีจะมีปริมาณใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะความผิดในฐานะ จำหน่ายยาเสพติดประเภทแอมเฟตามีน หรือยาบ้า แม้จะมีสถิติการจับกุมลดลงบ้าง เล็กน้อย แต่การแพร่ระบาดยังทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ถึงแม้ว่าหน่วยงานภาครัฐจะได้ ดำเนินงานป้องกันและปราบปรามอย่างเข้มงวดกวัดขังมาโดยตลอด ซึ่งก็ได้พบปัญหาเรื่อง การแพร่ระบาด การลักลอบจำหน่าย เสพ ผลิต ตลอดทั้งเส้นทางลำเลียงเข้าประเทศ และ ออกนอกประเทศ โดยผ่านเส้นทางตามแนวชายแดนของไทย (ตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร. 2543 : ไม่มีเลขหน้า)

ในการปฏิบัติงานตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของสถานีตำรวจภูธร ในสังกัดตำรวจ ภูธรจังหวัดยโสธร ได้ปฏิบัติงานตามนโยบายทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้าน การปราบปราม และด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด อย่างเข้มงวดกวัดขัง มาโดยตลอด แต่ไม่สามารถทำให้การปฏิบัติงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้อย่างแท้จริง ไม่สามารถป้องกันการเสพ การค้า การผลิตยาเสพติดได้ การปราบปราม จับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับ ยาเสพติดที่เคยถูกจับกุมดำเนินคดีแล้ว เมื่อพ้นโทษออกมา หรือเพียงอยู่ในระหว่างการปล่อยตัวชั่วคราวก็ยังคงกลับไปจำหน่ายหรือเสพยาเสพติดอยู่เช่นเดิม ทำให้ การปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นไปด้วยความ ยากลำบากมากขึ้น

ในการดำเนินการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ได้พบปัญหาที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในแต่ละ สภาพงานหลัก แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการป้องกัน ด้านการปราบปราม และด้าน การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จึงเกิดความสงสัยว่า การดำเนินงานในแต่ละ สภาพงานหลักทั้ง 3 ด้าน ที่ไม่ประสบผลสำเร็จตามนโยบายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไรบ้าง โดยเน้นศึกษาปัญหาและอุปสรรคในด้านกระบวนการ บริหารงาน สามารถจำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ การวางแผน การจัดองค์กร การจัด บุคลากร การสั่งการและการควบคุม และด้านงบประมาณและการสนับสนุน

ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานแต่ละด้าน ประสบปัญหาในระดับมากน้อยแตกต่างกันหรือไม่
อย่างไร และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีระดับชั้นยศแตกต่างกันคือ ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร
กับข้าราชการตำรวจชั้นประทวน ประสบปัญหาในระดับที่แตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการป้องกัน
และปราบปรามยาเสพติดที่เกิดขึ้น และผลของการวิจัยอาจนำไปใช้เป็นแนวทางในการ
ปรับปรุงการดำเนินงานด้านการป้องกันปราบปรามและบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด
ของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธรและหน่วยงานตำรวจแห่งอื่นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน
ปราบปราม และบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด ของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร
ที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน
ปราบปราม และบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่
ด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด สังกัดสถานี
ตำรวจภูธร ในปกครองของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ที่มีชั้นยศต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหาในการ
ปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด
ของข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด ฟื้นฟูสมรรถภาพ
ของผู้ติดยาเสพติด สังกัดสถานีตำรวจภูธร ในปกครองของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร

ปัญหาที่ต้องการทราบจากการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด ของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับใด โดยภาพรวมและจำแนกออกเป็นรายด้าน 5 ด้าน คือ

- 1.1 การวางแผน
- 1.2 การจัดองค์กร
- 1.3 การจัดบุคลากร
- 1.4 การสั่งการและการควบคุม
- 1.5 งบประมาณและการสนับสนุน

โดยจำแนกเป็นภาพรวมทั้งจังหวัด รายสถานีตำรวจ และระดับชั้นยศของข้าราชการตำรวจ

2. ข้าราชการตำรวจชั้นประทวนและข้าราชการชั้นสัญญาบัตร มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด ทั้ง 3 ด้านแตกต่างกันหรือไม่ โดยจำแนกออกเป็น 5 ด้าน คือ

- 2.1 การวางแผน
- 2.2 การจัดองค์กร
- 2.3 การจัดบุคลากร
- 2.4 การสั่งการและการควบคุม
- 2.5 งบประมาณและการสนับสนุน

3. ข้าราชการตำรวจที่ทำหน้าที่ด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด สังกัดสถานีตำรวจภูธร ในปกครองของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร มีข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหาของการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดอย่างไรบ้าง

สมมติฐานของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีสมมติฐานไว้ 2 ประการดังนี้

1. ระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามและบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการป้องกัน จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.1.1 การวางแผน จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.1.2 การจัดองค์กร จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.1.3 การจัดบุคลากร จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.1.4 การสั่งการและการควบคุม จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ

ปานกลาง

1.1.5 งบประมาณและการสนับสนุนจะมีปัญหาและอุปสรรค

อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ด้านการปราบปราม จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1.2.1 การวางแผน จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.2.1 การจัดองค์กร จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.2.3 การจัดบุคลากร จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.2.4 การสั่งการและการควบคุม จะมีปัญหาและอุปสรรค

อยู่ในระดับมาก

1.2.5 งบประมาณและการสนับสนุน จะมีปัญหาและอุปสรรค

อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด จำแนกออกเป็น

5 ด้าน ดังนี้

1.3.1 การวางแผน จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 การจัดองค์กร จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.3 การจัดบุคลากร จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.4 การสั่งการและการควบคุม จะมีปัญหาและอุปสรรคอยู่ในระดับ

ปานกลาง

1.3.5 งบประมาณและการสนับสนุนจะมีปัญหาและอุปสรรค
อยู่ในระดับปานกลาง

1.4 ระดับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน
ปราบปรามและบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. เปรียบเทียบข้าราชการตำรวจระดับชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน มีระดับ
ปัญหาและอุปสรรค ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด พื้นฟู
สมรรถภาพ ผู้ติดยาเสพติด ดังนี้

2.1 ด้านการป้องกัน จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.1.1 การวางแผน จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.1.2 การจัดองค์กร จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.1.3 การจัดบุคลากร จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.1.4 การสั่งการและการควบคุม จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค

ไม่แตกต่างกัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2.1.5 งบประมาณและการสนับสนุน จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค

ไม่แตกต่างกัน

2.2 ด้านการปราบปราม จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

2.2.1 การวางแผน จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.2.2 การจัดองค์กร จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.2.3 การจัดบุคลากร จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.2.4 การสั่งการและการควบคุม จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค

ไม่แตกต่างกัน

2.2.5 งบประมาณและการสนับสนุน จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค

ไม่แตกต่างกัน

2.3 ด้านการบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด จำแนกออกเป็น
5 ด้าน ดังนี้

2.3.1 การวางแผน จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.3.2 การจัดองค์กร จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.3.3 การจัดบุคลากร จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค แตกต่างกัน

2.3.4 การสั่งการและการควบคุม จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค

ไม่แตกต่างกัน

2.3.5 งบประมาณและการสนับสนุน จะมีระดับปัญหาและอุปสรรค

ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. พื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ พื้นที่ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจภูธรในปกครอง ของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร จำนวน 11 สถานี

2. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด จำนวน 410 คน จำแนกเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร 40 คน ชั้นประทวน 370 คน

3. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจภูธรในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด จำนวน 207 คน จำแนกเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร 40 คน ชั้นประทวน 167 คน ซึ่งได้จากการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

4. ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2545 ถึง กุมภาพันธ์ 2546

5. ตัวแปรในการวิจัย (Variable) ได้แก่

5.1 ตัวแปรอิสระ คือ ระดับชั้นยศของข้าราชการตำรวจผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด ได้แก่

5.1.1 ชั้นสัญญาบัตร

5.1.2 ชั้นประทวน

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด ซึ่งจำแนกเป็น 3 งานหลัก ได้แก่ การป้องกันปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด ในแต่ละภาระงานหลักจำแนกได้เป็น 5 ด้าน

- 5.2.1 การวางแผน
- 5.2.2 การจัดองค์กร
- 5.2.3 การจัดบุคลากร
- 5.2.4 การสั่งการและการควบคุม
- 5.2.5 งบประมาณและการสนับสนุน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงระดับปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปราม และบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ตามความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด เพื่อจะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ตามลำดับความเร่งด่วนของปัญหา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของระดับปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติดของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธร ในปกครองของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ที่มีชั้นยศต่างกัน เพื่อจะนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการในการทำงาน โดยการเสริมสร้างจุดแข็งและขจัด/ลดจุดอ่อน คลี่คลายปัญหาขัดแย้งตลอดทั้งการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปรามและบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา กำหนดนโยบาย และพัฒนาปรับปรุงรูปแบบในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด พื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด ของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร และหน่วยงานตำรวจแห่งอื่น ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

4. ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรค ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และแนวทางการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปรามและบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพและปรับปรุงกระบวนการในการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานด้านการป้องกันปราบปราม และบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร และหน่วยงานตำรวจแห่งอื่น ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ยาเสพติดให้โทษ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุชนิดใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพเรื่อย ๆ มีความต้องการเสพทั้งร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรม และให้รวมตลอดถึงพืชหรือส่วนของพืชที่เป็น หรือที่ให้ผลผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษหรืออาจใช้ผลิตเป็นยาเสพติดให้โทษ และสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาให้โทษดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา แต่ไม่หมายถึงยาสามัญประจำบ้าน บางตำรับตามกฎหมายว่าด้วยยาที่มียาเสพติดให้โทษผสมอยู่ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2540 : 14)

2. ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หมายถึง ปัญหาและอุปสรรคของการวางแผน การจัดองค์กร การจัดบุคลากร การสั่งการและการควบคุม งบประมาณและการสนับสนุน ในการปฏิบัติงานด้านการป้องกัน การปราบปรามยาเสพติดและการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด

3. ตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร หมายถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจในสังกัดสถานีตำรวจภูธร ในปกครองของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธรปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกัน การปราบปรามยาเสพติด และการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด

4. สถานีตำรวจภูธร หมายถึง สถานีตำรวจภูธรในปกครองของตำรวจภูธรจังหวัดยโสธร จำนวน 11 แห่ง

5. **ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร** หมายถึง ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกัน การปราบปรามยาเสพติด และการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด

6. **ข้าราชการตำรวจชั้นประทวน** หมายถึง ข้าราชการตำรวจซึ่งมียศตั้งแต่ พลตำรวจ ถึง นายดาบตำรวจ ที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านการป้องกัน การปราบปรามยาเสพติด และการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้ติดยาเสพติด

7. **การป้องกันยาเสพติด** หมายถึง การดำเนินการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยการให้การศึกษา ข้าราชการ ความรู้ และข้อมูลในเรื่องของยาเสพติด อย่างถูกต้อง ตามความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจผู้ทำหน้าที่ด้านการป้องกันยาเสพติด

8. **การปราบปรามยาเสพติด** หมายถึง การดำเนินการเพื่อจับกุม หรือเอาผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด มาลงโทษตามกฎหมาย

9. **การบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด** หมายถึง การดำเนินงานเพื่อแก้ไขสภาพร่างกายและจิตใจผู้ติดยาเสพติด ให้เลิกจากการเสพยาเสพติดและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ตามความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจผู้ทำหน้าที่ด้านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด